

Allemansrätten

Du får gå, jogga och cykla fritt i skog och mark, så länge du inte orsakar skada. Att ta vägen över en annans tomt är inte tillåtet, det kan betraktas som hemfridsbrott.

Det är tillåtet att tälta i naturen så länge du inte stör eller förstör, men vill du tälta längre än en natt, om ni är en stor grupp eller om du vill tälta i närheten av ett boningshus bör du fråga markägaren om lov.

Att göra upp en lägereld går bra, men det är förbjudet att elda när det är torrt och finns risk för att brand kan sprida sig. Små fältkök får däremot alltid användas. Elda på en säker plats och aldrig direkt på klipp hållar. Hällarna spricker lätt sönder, en skada som inte går att reparera.

Du får plocka grenar, kottar och pinnar på marken som bränsle till elden, men ingenting från levande träd.

Hundar måste hållas kopplade i naturen mellan 1 mars och 20 augusti. Då är djurlivet som känsligast och många djur har sina ungar.

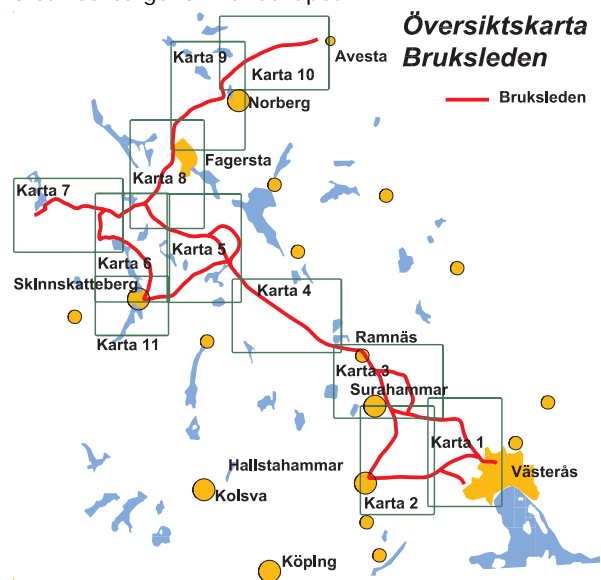
Att rida i skog och mark ingår i allemansrätten, men det är bara tillåtet om du inte orsakar någon skada. Särskilt under vår och höst då marken är blöt och mjuk gäller det att välja rätt väg. Att rida på vandringsleder och andra iordninggjorda stigar är inte att rekommendera då de upprättats för att ta sig fram till fots.

Lämna inte kvar något skräp i naturen! Både djur och människor kan skada sig på krossat glas, kapsyler, plastpåsar och rostiga burkar. Dessutom förstör det upplevelsen för nästa person som kommer till platsen.

Broschyren är framtagen inom ett projekt där statliga bidrag till lokala och kommunala naturvårdsprojekt är medfinansierare för genomförandet.

Bruksleden

Genom Västmanland, från Västerås i söder till Avesta och Malingsbo i norr, sträcker sig Bruksleden. Från Mälardalens slätter kan du vandra norrut in i Bergslagens djupa skogar och böljande terräng. Leden passerar ett omväxlande natur- och kulturlandskap där små brukssamhällen med spännande historia och många sevärdheter utgör ett karakteristiskt inslag. Skogsterräng blandas med blomstrande ängsmarker, ödsliga myrar, glittrande sjöar och kalkrika områden med spännande växtlighet. Flera större vattendrag, som Kolbäcksån med Strömsholms kanal, korsar också genom landskapet.

Etapper

Bruksleden är 25 mil lång och indelad i 27 etapper med varierande längd. De flesta börjar och slutar vid en rastplats med vindskydd eller en raststuga. I skogen är leden markerad med orange färg på träd och stolpar.

Vatten och ved

Vattenkällor finns på några ställen längs leden. Vattenkvaliteten i dessa källor kontrolleras inte. Därför är de inte utmärkta på kartorna och det rekommenderas att du bär med dig eget vatten. Ved finns i allmänhet inte utlagd vid vindskydd och raststugor.

Ansvar

Ansvarig för Bruksleden är de kommuner leden passerar, Västerås, Hallstahammar, Surahammar, Skinnskatteberg, Fagersta och Norberg. Kontakta: info@bruksleden.se

www.bruksleden.se

Bruksleden Etapp 8

Långsjön - Ramnäs 13,5 km

2006

Etappbeskrivning

Etapp nr 8 är lättgången, undantaget då du passerar Stingsberget. Nästan hela sträckan går på skogsstigar men mot slutet kommer du ut på en skogsväg och därefter landsvägen som går upp genom Ramnäs. En kortare landsvägsvandring blir det också då du passerar Surahammar.

Etappen börjar liksom etapp nr 7 vid Långsjön. Efter att ha följt sjökanten i 1,5 km delar sig stigen. Etapp nr 7 viker av åt höger mot Toftsjön medan etapp nr 8 går åt vänster mot Surahammar. Härifrån vandrar du genom mestadels ganska tät skog med stort inslag av våtmarker. Efter ca 5 km passerar du i utkanten av Surahammar. Gör gärna en avstickare genom samhället ner till det gamla bruksområdet med Strömsholms kanal, bruksmuseet, och MC-museet Gyllene Hjulet där du kan få se en kopia av Sveriges första bil som tillverkades i Surahammar.

Vandringen fortsätter förbi Surahammars golfbana. Nu följer 1,5 kilometer där gles tallskog, med inslag av bergshällar, står runt omkring dig. Sträckan är fin och lättgången. Snart kommer du fram till Stingsmossens och Rövallsmossens naturreservat. Här passerar Bruksleden i västra hörnet av reservatet och från leden ser man endast skyntar av Stingsmossen på höger sida.

Efter ytterligare någon kilometer börjar det luta uppåt mot Stingsberget och den lättgånga terrängen byts mot en lite mer krävande. Från Stingsbergets topp, som ligger ca 25 m över omgivningarna och 109 m ö h, får du en magnifik vy över Kolbäcksåns dalgång upp mot Ramnäs. Ta en paus här uppe och njut av den vackra utsikten. Stingsberget brukar användas som friluftskyrka.

Tallskogen fortsätter på andra sidan berget. Du kommer fram till ett vägshål där etappen går ihop med etapp nr 7 igen. Sista biten fram till Ramnäs går du först på en liten skogsväg som börjar ute vid väg 66. På väg in till centrum passerar du Ramnäs kyrka, byggd före 1450. Kyrkan har ett vackert torn med lökkupol. Utanför Ramnäs, alldeles söder om väg 66, ligger Gniens naturreservat som är en av Västmanlands artrikaste fågellokaliter.

Utsikt från Stingsberget

Rastplatser

Ett vindskydd finns där etappen startar vid Långsjön. Vindskyddet har ett fint läge med sjöutsikt och rymmer 6-8 personer. Runtomkring finns flera fina tältplatser.

Högst uppe på Stingsberget finns bänkar där det är fint att ta en rast och beundra utsikten.

Vindskyddet vid Långsjön

Kommunikationer

Från Västerås går VL:s buss nr 114 till Surahammar. Du kan gå av bussen där Bruksleden korsar väg 66 vid Långsjön. Härifrån är det knappt en kilometer till etappens startpunkt. På helgen kör bussen endast två turer på lördagar och ingen på söndagar.

Lättast att ta sig till Surahammar är med tåg. Du åker tåget som går på linjen Västerås - Hallstahammar - Surahammar - Fagersta - Ludvika

Du kan även komma till Surahammar med Brukslinjen från Kvikksund - Kolbäck eller Virsbo - Ramnäs. De flesta turerna går endast på vardagar.

I Ramnäs stannar tåget som går mellan Västerås och Ludvika.

Information om bussar finns på Västmanlands lokaltrafiks hemsida: www.vl.se. Du kan även ringa trafikupplysningen: 0774 - 410 410

Information om tågtrafiken hittar du på www.tagibergslagen.se

Handla mat

Matvarubutiker finns i Surahammars och Ramnäs centrum. I Surahammar ligger centrum ca 2 km väster om den gångtunnel under väg 66 som Bruksleden passerar genom.

Kartor

Bruksledens delkarta nr 3 täcker aktuell etapp. Utöver den kan du använda Lantmäteriets terrängkarta i skala 1:50 000. Etapp nr 8 ligger i en skarv så för att få med hela behövs tre kartor: 11G SO Västerås, 11G SV Västerås och 11G NV Västerås.

Surahammar

Bruksorten Surahammar ligger i skärningen mellan Mälardalen och Bergslagen. Namnet Sura kommer från den gamla benämningen på sjö eller vattendrag. Genom samhället flyter Kolbäckån och här vid ån fanns redan på 1500-talet en hammare. 1637 uppfördes en ny hammare av Axel Oxenstjärna på den plats där bruket ligger idag. År 1866 började man tillverka järnvägshjul på Surahammars bruk. Järnvägshjulet har med tiden kommit att bli brukets mest kända produkt och tillverkningen pågår än idag. På Bruksmuseet kan man följa tillverkningsförloppet från tackjärn till färdiga hjul. Bruksmuseet finns inrymt i en verkstadslokal från 1840. Här finns en stor mängd redskap bevarade och hamrar och ugnar står kvar där de stod då bruket var igång.

Något annat som gjort Surahammar känt är att man här tagit fram Sveriges första bil med förbränningsmotor. Den ritades 1897 av ingenjör Gustav Eriksson på uppdrag av Peter Petersson, dåvarande disponent vid bruket. Du kan titta på en kopia av den första bilen på MC-museet Gyllene Hjulet. Här finns även en av de första serietillverkade bilarna, en Vabis från 1903. MC-museet är Sveriges största i sitt slag. Här kan man följa tvåhjulningarnas utveckling och beskåda ca 130 motorcyklar.

Stenhuset är Surahammars äldsta bostadshus i sten. Det byggdes för sex smedfamiljer år 1847 och varje lägenhet bestod av ett stort kök och en mindre kammare. Huset var bebott fram till 1962 och en av lägenheterna finns bevarad och möblerad som en bostad år 1900. Vid Stenhuset finns kaffeservering och en butik som säljer konsthantverk. Här hittar du också Surahammars turistbyrå.

Rövallsmossen och Stingsmossen

Detta artrika naturreservat domineras av de två stora myrområdena Rövallsmossen och Stingsmossen. Det är två välutbildade mossar som skiljs åt av en fastmarksrygg med namnet Ön. Reservatet innefattar även omgivande skogspartier. På mossarna hittar man många nordliga växtarter, t ex dystarr, vitstarr och dvärgbjörk. Ute på mossarna växer ljung, kråkbär, hjortron och tuvull. Fågellivet är rikt och har du tur kan du på din vandring få sällskap av tranor, ljungpipare, storspov, grönben och törnskata. Även orrspel kan förekomma.

Rövallsmossen arrenderades av försvaret under andra världskriget för att användas som målskjutningsfält. Spår efter den tiden finns kvar i form av ett antal betongklumpar ute på mossen.